

Persbericht

Luxemburg, 26 november 2020

EU-bescherming van het mariene milieu is oppervlakkig

Volgens een nieuw speciaal verslag dat de Europese Rekenkamer (ERK) vandaag publiceert, hebben de maatregelen van de EU niet geleid tot het herstel van belangrijke mariene ecosystemen en habitats. Haar kader ter bescherming van het mariene milieu gaat niet diep genoeg om de goede milieutoestand van zeeën te herstellen en de instandhouding van mariene soorten en habitats wordt zelden gesteund met EU-middelen. De controleurs stelden vast dat beschermde mariene gebieden (BMG's) weinig echte bescherming bieden en dat er tegelijkertijd sprake blijft van overbevissing, met name in de Middellandse Zee.

De EU heeft zich ertoe verbonden het mariene milieu te beschermen in het kader van haar milieu- en visserijbeleid. Haar voornaamste milieubeleidsmaatregelen zijn uiteengezet in de kaderrichtlijn mariene strategie en de vogel- en habitatrichtlijnen en omvatten de totstandbrenging van een netwerk van BMG's. Met het gemeenschappelijk visserijbeleid van de EU wordt beoogd te waarborgen dat visserijactiviteiten vanuit ecologisch oogpunt duurzaam zijn, de negatieve effecten daarvan op het mariene ecosysteem tot een minimum te beperken en financiering te verstrekken. De EU is er echter niet in geslaagd het verlies aan mariene biodiversiteit in de Europese zeeën een halt toe te roepen.

“Vanwege het ecologische, maatschappelijke en milieubelang ervan zijn zeeën echte schatten. Met de EU-maatregelen is het tot nu toe echter niet gelukt om te zorgen voor het herstel van de goede milieutoestand van Europese zeeën of voor duurzame bevissingsniveaus”, aldus João Figueiredo, het lid van de Europese Rekenkamer dat verantwoordelijk is voor het verslag. “Uit onze controle blijkt duidelijk hoe alarmerend de situatie is wat betreft de bescherming van de Europese zeeën.”

Dit persbericht wil slechts de kernboodschap weergeven van het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer. Het volledige verslag is beschikbaar op eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Het EU-kader biedt in de praktijk slechts weinig bescherming van de mariene biodiversiteit. De meer dan 3 000 BMG's zijn waarschijnlijk de meest symbolische instandhoudingsmaatregelen voor het mariene milieu. De controleurs wijzen erop dat de BMG's weliswaar een breed beschermend net vormen, maar dat deze bescherming niet diepgaand is. Dit is in overeenstemming met een recente beoordeling van het Europees Milieuagentschap (European Environment Agency — EEA), dat vaststelde dat minder dan 1 % van de Europese BMG's kon worden aangemerkt als mariene reservaatgebieden met volledige bescherming. BMG's zijn pas doeltreffend als zij de meest kwetsbare mariene soorten en hun habitats in de EU in voldoende mate afdekken, er waar nodig beperkingen van de visserij gelden en ze goed worden beheerd. Dit is bij lange na niet het geval.

De regelgevingsinstrumenten waarmee het EU-beleid voor mariene biodiversiteit wordt gekoppeld aan haar visserijbeleid, werken evenmin goed in de praktijk. In de zeegebieden die de controleurs onderzochten, zijn dergelijke instrumenten nog niet met succes ingezet. De EU-wetgeving omvat bepalingen over bedreigde soorten en habitats. Deze bepalingen zijn meer dan 25 jaar oud en er wordt geen rekening gehouden met recente wetenschappelijke kennis.

Visserij heeft een aanzienlijke impact op het mariene milieu. Hoewel de visbestanden in de Atlantische Oceaan een verbetering begonnen te vertonen door het gemeenschappelijk visserijbeleid, waren er in de Middellandse Zee geen noemenswaardige tekenen van vooruitgang. Daar wordt twee keer zo veel gevestigd als het duurzame niveau. Het EEA deelde onlangs mee dat slechts 6 % van de beoordeelde bestanden in de Middellandse Zee voldeed aan de criteria inzake de maximale duurzame opbrengst.

Hoewel in het EU-beleid wordt bepaald dat EU-financiering moet bijdragen tot de bescherming van het mariene milieu, wordt slechts een klein deel daarvoor gebruikt. Ongeveer 6 miljard EUR werd toegewezen aan het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij (EFMZV) voor de periode 2014-2020. Volgens schatting van de controleurs hadden de vier lidstaten die zij hadden bezocht (Spanje, Frankrijk, Italië en Portugal) echter slechts 6 % gebruikt voor maatregelen die rechtstreeks verband hielden met instandhoudingsmaatregelen en nog eens 8 % voor maatregelen met een minder rechtstreekse impact op de instandhouding. Hiervan hadden ze minder dan 2 miljoen EUR (0,2 %) gebruikt om de impact van de visserij op het mariene milieu te beperken. Toch kan EU-financiering een verschil maken, zoals bleek uit goede voorbeelden van projecten die werden gefinancierd in het kader van de EU-programma's LIFE en Interreg.

Achtergrondinformatie

De term “zeeën” heeft in dit persbericht betrekking op zowel de Atlantische Oceaan als andere zeeën in Europa.

De controle bestreek de periode van 2008, het jaar waarin de kaderrichtlijn mariene strategie werd vastgesteld, tot maart 2020. Zij was met name gericht op de Golf van Biskaje en de Iberische kust, Macaronesië en het westelijke deel van de Middellandse Zee. De controleurs bezochten de lidstaten die kustlijnen hebben in deze zeegebieden: Spanje, Frankrijk, Italië en Portugal.

2020 was een belangrijk jaar voor de EU wat de verwezenlijking van de doelstellingen op het gebied van het mariene milieu betreft, en in 2021 zal een conferentie van de partijen bij het Verdrag inzake biodiversiteit plaatsvinden. Dit controleverslag zal zeker worden meegenomen tijdens de besprekingen over opties voor de toekomst.

Speciaal verslag nr. 26/2020: “Het mariene milieu: de EU biedt brede, maar geen diepgaande bescherming” is in 23 EU-talen beschikbaar op de website van de ERK (eca.europa.eu).

De ERK publiceerde onlangs een [verslag over biodiversiteitsverlies op landbouwgrond](#).

De ERK presenteert haar speciale verslagen aan het Europees Parlement en de Raad van de EU, alsmede aan andere geïnteresseerde partijen zoals nationale parlementen, belanghebbenden uit het bedrijfsleven en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. De overgrote meerderheid van de aanbevelingen die we doen in onze verslagen wordt in de praktijk omgezet.

Perscontact voor dit verslag

Vincent Bourgeois — E: vincent.bourgeois@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 47502 / M: +352 691 551 502